

महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिकार अभिलेख (अभिलेख
नोंदवहया तयार करणे व सुस्थितीत ठेवणे) नियम, १९७१
गाव नमुना नं. १२ मध्ये सुधारणा करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: जमीन- २०२२/प्र.क्र.७३ /ज-१ अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक: २५ नोव्हेंबर, २०२२

वाचा -

१. शासन निर्णय क्रमांक जमीन-२०१८/प्र.क्र.९२/ज-१अ, दिनांक १२/०९/२०१८
२. शासन निर्णय क्रमांक जमीन-२०१८/प्र.क्र.९२/ज-१अ, दिनांक ३०/०७/२०२१

प्रस्तावना -

पीक पेरणीची माहिती भ्रमणध्वनी वरील ॲप द्वारा (Mobile App) गा.न.नं.१२ मध्ये नोंदविण्यासाठी स्वतः शेतकऱ्यांनी उपलब्ध करून देण्याचा “ई-पीक पाहणी” कार्यक्रम संपूर्ण राज्यात राबविण्याच्या अनुषंगाने क्षेत्रिय महसूली अधिकारी व प्राधिकारी यांना संदर्भाधीन क्र.२ दिनांक ३० जुलै, २०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिशानिर्देश देण्यात आलेले आहेत. हा “ई-पीक पाहणी” कार्यक्रम टाटा ट्रस्टसच्या सहकार्याने /मदतीने, त्यांनी विकसित केलेल्या आज्ञावलीद्वारे दिनांक १५ ऑगस्ट, २०२१ पासून संपूर्ण राज्यात राबविण्यात येत आहे. यानुसार, शासनाने डिजिटल इंडिया लॅंड रेकॉर्ड मॉडर्नायझेशन अंतर्गत ई फेरफार प्रकल्प संपूर्ण राज्यभर कार्यान्वित केलेला असून, त्या अंतर्गत गाव पातळीवर फेरफार प्रक्रियेचे संगणकीकरण करण्यात आले आहे. त्यामुळे गाव नमुना नंबर ७ ऑनलाईन पद्धतीने फेरफार घेऊन अद्यावत केला जातो.

गाव नमुना नंबर १२ चा सध्याचा प्रचलित नमुना पाहिला असता त्यामध्ये संदर्भाधीन क्रमांक १ दिनांक १०.०९.२०१८ शासन निर्णय अन्वये खाते नंबर समाविष्ट करण्याबाबत दुरुस्ती करण्यात आली आहे. मात्र मिश्र पिकाखालील क्षेत्र यास्तंभामध्ये स्तंभ क्रमांक ४ मिश्र पिकाचा सांकेतांक, स्तंभ क्रमांक ५ जलसिंचित व स्तंभ क्रमांक ६ अजलसिंचित असे स्तंभ असून त्यामध्ये आजपर्यंत कोणतीही माहिती नोंदवली गेलेली नाही. शेतकऱ्यांमध्ये देखील या स्तंभांबाबत संभ्रम असल्याचे दिसून येते. गाव नमुना नंबर १२ वाचतानाही तो समजणे शेतकऱ्यांना अडचणीचे होत आहे. सध्या वापरात असलेल्या ई-पीक पाहणी मोबाईल ॲपमध्येही सदरची माहिती भरण्याची सुविधा उपलब्ध नाही, त्यामुळे सध्या वापरात असलेला गाव नमुना नंबर १२ मध्ये सुटसुटीतपणा आणण्यासाठी व तो शेतकऱ्यांना समजण्यासाठी सोपा करण्यासाठी कालानुक्रमे त्यामध्ये बदल करणे आवश्यक आहे.

त्याच पद्धतीने राज्यात गाव नमुना नंबर १२ मध्ये देखील वस्तुनिष्ठ पिकांच्या नोंद घेण्यासाठी पारंपारिक पद्धतीने तलाठ्यांमार्फत पिक पाहणी नोंदविण्याची पद्धत बंद करून मोबाईल ॲपद्वारे ई- पीक पाहणीच्या माध्यमातून पारदर्शकपणे व अचूक पद्धतीने शेतकऱ्यांचा सहभाग घेऊन शासनाकडे अत्यंत वस्तुनिष्ठ व योग्य पिकांचे आकडेवारी ची माहिती संकलित करण्यासाठी मोबाईल ॲप द्वारे उपलब्ध करून

दिलेली आहे हे बदल लक्षात घेता, महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिकार अभिलेख (नोंदवहया तयार करणे व सुस्थितीत ठेवणे) नियम १९७१ मधील नियम ३ मधील नमुना एक मध्ये (म्हणजेच गाव नमुना नंबर १२) मध्ये देखील सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिकार अभिलेख (नोंदवहया तयार करणे व सुस्थितीत ठेवणे) नियम १९७१ मधील नियम ३ मधील नमुना एक मध्ये (म्हणजेच सध्या प्रचलित गाव नमुना नंबर १२) मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे :-

खालील स्तंभ रद्द करण्यात यावेत :-

स्तंभ क्रमांक ४	स्तंभ क्रमांक ५	स्तंभ क्रमांक ६	स्तंभ क्रमांक ७
मिश्र पिकाचा संकेतांक	जलसिंचित	अजलसिंचित	पिकाचे नाव

त्याएवजी खालीलप्रमाणे स्तंभ नोंदविण्यात यावेत :-

पिकाचा प्रकार	पिकाचे नाव	पिकाचे क्षेत्र	
		जल सिंचित	अजल सिंचित
४	५	६	७
निर्भळ			
मिश्र			

०२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२२११२५१७२६००३३१९ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रमेश चव्हाण)

सह सचिव, महसूल व वन विभाग

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
- २) मा.मुख्यमंत्री याचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) मा. मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
- ४) मा.विरोधी पक्षनेता (विधान सभा/ विधान परिषद) यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई-४०० ०३२,
- ५) मा. राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
- ६) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई-३२,
- ७) प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई-३२,

८) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञयेता/लेखापरिक्षा, महाराष्ट्र राज्य (१,) मुंबई,
९) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञयेता/लेखापरिक्षा, महाराष्ट्र राज्य (२) नागपूर,
१०) अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-३२,
११) सर्व विभागीय आयुक्त,
१२) जमाबंदी आयुक्त व संचालक, भूमी अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१३) सर्व जिल्हाधिकारी /अपर जिल्हाधिकारी,
१४) माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२,
१५) सर्व उप विभागीय अधिकारी (प्रांत अधिकारी) / सर्व जिल्हा अधिक्षक, भूमी अभिलेख,
१६) सर्व तहसिलदार/ सर्व तालुका निरीक्षक, भूमी अभिलेख,
१७) सर्व सह सचिव /उप सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
१८) "ज" समूहातील सर्व कार्यासने, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
१९) निवडनस्ती (कार्यासन ज-१ अ), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.